



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce: **M. H.**, zast. Asociací pro právní otázky imigrace, o.s., P.O. Box 23, Karolínská 654/2, 186 00 Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2014, č. j. OAM-86/LE-BE02-ZA14-2013, ve věci mezinárodní ochrany, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 5. 2014, č. j. OAM-86/LE-BE02-ZA14-2013 se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

V žalobě namítal, že žalovaný v předchozím řízení porušil ustanovení § 12 písm. b), § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Uvedl, že jedním z hlavních důvodů jeho žádosti o mezinárodní ochranu byla skutečnost, že se v roce 2008 zúčastnil demonstrace na podporu neúspěšného kandidáta na prezidenta Levona Ter-Petrosjana, která byla rozehnána arménskou policií za použití nepřiměřeného násilí. Od té doby se skrýval, a to až do roku 2010, kdy Arménii opustil. Obává se hrozby újmy pro zastávání určitých politických názorů, přičemž dle jeho názoru není nutné zkoumat, jaké tyto jeho názory byly a jakým

způsobem je prezentoval. Podstatné pro aplikaci § 12 písm. b) zákona o azylu je, zda arménské orgány byly přesvědčeny, že žalobce tyto názory zastává. Dle něho je pak zřejmé, že z důvodu účasti na protivládní demonstraci byly ze strany státních orgánů všem jejím účastníkům, včetně žalobce, připsány protivládní názory. K existenci hrozby pronásledování žalobce připustil, že se před svým odjezdem do ČR skutečně nestal obětí určité formy špatného zacházení za účast na demonstraci. Opustil místo svého pobytu a skrýval se ve vesnici Meghradzor a v horách. Nutnost opustit místo svého bydliště a skrývat se, je nezbytné považovat za podstatný zásah do základních práv žalobce, zejména do jeho práva na soukromý život a svobodu pohybu, a tedy s ohledem na čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice za formu pronásledování. Uvedl, že z dostupných informací o zemi jeho původu vyplývá, že za účast na demonstracích podporujících Levona Ter-Petrosjana byli její účastníci perzekuováni. Odkázal na Vládní zprávu amerického Úřadu pro demokracii, lidská práva a práci o stavu lidských práv v Arménii za rok 2008 a za rok 2013. Druhá zpráva na mnoha místech poukazuje na brutalitu policie spojenou se zadržováním osob, ať už je důvod jejich zadržení jakýkoliv, a na absenci jakéhokoli účinného mechanismu nápravy. Dle názoru žalobce žalovaný dostatečným způsobem nezjistil (při zjišťování informací o zemi původu se omezil jen na dvě stručné zprávy organizací Freedom House a Human Rights Watch, které se však událostí popisovaných žalobcem vůbec netýkají, anebo jen okrajově, zda obava žalobce z pronásledování z důvodu účasti na demonstracích v roce 2008 je či není nadále důvodná, zda došlo ke zlepšení situace v oblasti používání násilí ze strany policie a zda se jednotlivec může proti takovému jednání bránit. Z žalobcem citovaných zpráv je přitom zřejmé, že jeho obava z pronásledování za účast na demonstraci, která jej vedla k tomu, že se dva roky skrýval, je důvodná. Ačkoliv vůči žalobci samotnému se policie v této souvislosti násilí nedopustila, z informací o zemi původu je zřejmé, že takového násilí bylo použito vůči jiným osobám, které se demonstrací zúčastnily. Z informací je rovněž zřejmé, že možnost jednotlivce se proti policejnímu násilí bránit, je v podstatě nulová. Žalobce se domnívá, že žalovaný v nedostatečné míře zjistil skutkový stav nezbytný pro vydání rozhodnutí ve věci a nesprávně dospěl k závěru, že azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu mu udělit nelze. K žalobě přiložil dvě zprávy v anglickém jazyce: 1) U.S. Bureau of Democracy, Human Rights and Labor, Country Report on Human Rights Practices for 2008 (Armenia), 25.2.2009 (vybraná část); text citovaný v žalobě je ve zprávě zvýrazněn, 2) U.S. Bureau of Democracy, Human Rights and Labor, Country Report on Human Rights Practices for 2013 (Armenia), 25.2.2014; text citovaný v žalobě je ve zprávě zvýrazněn. Ve vztahu k § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu žalobce uvedl, že v případě návratu do země původu se obává násilí ze strany policie jako v roce 2005. Dle jeho názoru násilí, kterého se policie na něm dopustila, lze považovat za formu nelidského či ponižujícího zacházení, to nezpochybňuje ani žalovaný. Oprávněnost obavy žalobce ze špatného zacházení však žalovaný zpochybňuje odkazem na zprávu MZV ČR ze dne 15.7.2013, podle které „nehrozí neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti nebezpečí“. Z uvedené informace není vůbec jasné, jakým způsobem MZV k uvedenému závěru došlo. Zpráva neuvádí žádný konkrétní zdroj (zda se jedná o vládní či mimovládní zdroj). Takové obecné tvrzení nemůže jako podklad pro rozhodnutí obstát, tím spíše, že odporuje osobní zkušenosti žalobce (jeho věrohodnost nebyla v tomto ohledu zpochybněna) i výše uvedeným informacím o zemi původu, z nichž vyplývá, že policejní brutalita je v Arménii běžným jevem. Žalobce dále uvedl, že za vážnou újmu je podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, je považována i situace, kdy vycestování cizince by bylo v rozporu s

mezinárodními závazky České republiky. Podle důvodové zprávy k zákonu č. 165/2006 Sb., kterým byl novelizován zákon o azylu, půjde např. o situace, kdy vycestování není možné s ohledem na respektování soukromí a rodinného života, tak jak je zakotveno v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv z roku 1950. Povinností žalovaného tak bylo přezkoumat žádost žalobce i z tohoto hlediska, této otázce se ale žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí vůbec nevěnoval a jeho výrok o tom, že mezinárodní ochrana podle § 14a cit. zákona se neuděluje, je proto v této části nepřezkoumatelný. Navrhl zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě setrval na správnosti a zákonnosti svého rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Krajský soud v Hradci Králové po provedeném jednání rozsudkem ze dne 23. 5. 2015, č. j. 32 Az 21/2014 -73 žalobu jako nedůvodnou zamítl dle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. s odůvodněním, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že byl v zemi původu pronásledován dle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, či že by mohl mít důvodnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, nebo že by mu hrozila vážná újma ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. Žalobci již v roce 2003 nebyl udělen azyl a v roce 2005 se proto vrátil do Arménie. Uvedl dva případy, kdy byl zbit policií údajně za to, že v České republice žádal o azyl. Zavřeli ho i na 10 dnů do vězení, předvolali k lékařské prohlídce a umístili do psychiatrické léčebny. V obou případech byl propuštěn na základě úplatku ze strany rodičů. Mezi lety 2006 a 2010 nebyl žalobce v žádném kontaktu se státními orgány, neměl s nimi potíže a neprokázal, že by o nějjevily zvýšený zájem. Nelze ani dospět k závěru, že by mohl být perzekvován za účast na protivládní demonstraci v roce 2008. Účastnil se jen ojedinělé demonstrace, nebyl zadržen, vyslýchán či zraněn, arménské státní orgány o něho neprojevíly zájem. V mezidobí a ani po další ojedinělé demonstraci v roce 2009 neměl rovněž žádné potíže, a to až do svého odjezdu z vlasti v roce 2010. Tvzení, že se musel dva roky skrývat, je nadsazené. Uvedl, že po návratu v roce 2005 bydlel u tety a kamarádů, poté žil ve vesnici Meghradzor, v horách, kde pásal ovce, ale v roce 2010 tam již zůstat nemohl, protože neměl práci a žil ve stresu. Důvodem jeho odjezdu z vlasti byly jeho existenční potíže a nikoli důvodná obava z pronásledování. Nebyl pronásledován ani v případě uváděného napadení ochrankou klubu v roce 2007. Ani obavu, že nebude moci vykonat vojenskou službu kvůli psychiatrickému posudku, nelze považovat za odůvodněnou obavu z pronásledování. Stejný závěr lze učinit i ohledně dalších pohnutek k podání žádosti o mezinárodní ochranu, a to u absence existenčního zázemí a práce a nemožnosti najít si partnerku. Z výpovědi žalobce vyplynula zřejmá snaha zajistit si legalizaci pobytu v České republice, žádost o mezinárodní ochranu podal až po tříletém nelegálním pobytu. Žádost žalobce je proto z tohoto důvodu účelová. Správné a odůvodněné bylo i neudělení azylu podle ust. § 13 a ust. § 14 i § 14a zákona o azylu. Ohledně možnosti pronásledování z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice je pak nutno odkázat na ust. § 19 zákona o azylu a informaci Ministerstva zahraničních věcí České republiky, podle níž neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu žádné nebezpečí nehrozí.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce kasační stížností.

Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 4. 6. 2015, č.j. 7 Azs 47/2015-52 kasační stížnosti žalobce vyhověl, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil

k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud (dále také jen „NSS“) ve svém zrušujícím rozsudku uvedl, že žalobce v žalobě výslovně navrhl provedení listinných důkazů – zprávy U.S. Bureau of Democracy, Human Rights and Labor, Country Report on Human Rights Practices for 2008 (Armenia), 25. 2. 2009, a dále zprávy U.S. Bureau of Democracy, Human Rights and Labor, Country Report on Human Rights Practices for 2013 (Armenia), 25. 2. 2014. Z žaloby pak bylo zřejmé, co má být těmito zprávami prokazováno, žalobce z těchto zpráv citoval a dovozoval konkrétní závěry pro svůj případ. Krajský soud tento důkaz při jednání neprovedl, nerozhodl o neprovedení důkazů a ani v rozsudku nezduvodnil, proč k dokazování těmito listinami nepřistoupil. NSS uvedl, že k otázce dokazování správním soudem a nutnosti vypořádat se s důkazními návrhy se NSS vyjádřil v rozsudku ze dne 22. 5. 2009, č. j. 2 Afs 35/2009 – 91 (č. 1906/2009 Sb. NSS, dostupný také na www.nssoud.cz), v němž dospěl k závěru, že „lze tak shrnout, že žalobce se v rámci řízení před krajským soudem může domáhat provedení dosud neprovedených důkazů, mají-li prokázat rozhodné skutečnosti ke dni rozhodování správního orgánu. Rozhodnutí, které z navržených důkazů provede a které nikoli, je samozřejmě výlučně na úvaze soudu (§ 52 odst. 1 s. ř. s.); to jej však nezabývá povinností takový postup odůvodnit (viz např. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, sp. zn. 5 Afs 147/2004, č. 618/2005 Sb. NSS). Je tedy zřejmé, že krajský soud byl oprávněn i v nyní projednávané věci provedení navrhovaných důkazů odmítnout, nemohl tak však učinit pouhým odkazem na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s.“ Jak by měl krajský soud s návrhem na provedení důkazu naložit, podrobněji rozvedl také Ústavní soud v nálezu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>): „Zákonem předepsanému postupu v úsilí o právo (zásadám spravedlivého procesu) vyplývajícímu z Listiny základních práv a svobod (čl. 36 odst. 1) nutno rozumět tak, že ve spojení s obecným procesním předpisem v řízení před obecným soudem musí být dána jeho účastníkovi možnost vyjádřit se nejen k provedeným důkazům (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a k věci samé, ale také označit (navrhnout) důkazy, jejichž provedení pro zjištění (prokázání) svých tvrzení pokládá za potřebné; tomuto procesnímu právu účastníka odpovídá povinnost soudu nejen o vznesených návrzích (včetně návrhů důkazních) rozhodnout, ale také - pokud jim nevyhoví - ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů (zpravidla ve vztahu k hmotněprávním předpisům, které aplikoval, a právním závěrům, k nimž na skutkovém základě věci dospěl) navržené důkazy neprovedl, resp. pro základ svých skutkových zjištění je nepřevzal (§ 153 odst. 1, § 157 odst. 2 o. s. ř.); jestliže tak obecný soud neučiní, zatíží své rozhodnutí nejen vadami spočívajícími v porušení obecných procesních předpisů, ale současně postupuje v rozporu se zásadami vyjádřenými v hlavě páté (především čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2) Listiny základních práv a svobod, a v důsledku toho též i v rozporu s čl. 95 odst. 1 úst. zákona č. 1/1993 Sb. ČR. [...] Takzvané opomenuté důkazy, tj. důkazy, o nichž v řízení nebylo soudem rozhodnuto, případně důkazy, jimiž se soud při postupu podle § 132 o. s. ř. (podle zásady volného hodnocení důkazů) nezabýval, proto téměř vždy založí nejen nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí (§ 221 odst. 1 lit. c/, § 243b odst. 1 a 2 o. s. ř.), ale současně též jeho protiústavnost (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 95, odst. 1 úst. zákona č. 1/1993 Sb. ČR). [...] Ze zmíněných zásad však nikterak nevyplývá povinnost soudu provést všechny důkazy, které účastník řízení navrhl (§ 120 odst. 1 a 2 o. s. ř.).“ Podobně se opakovaně vyjádřil také Nejvyšší správní soud (viz např. rozsudky ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, č. 618/2005 Sb. NSS, nebo ze dne 1. 4. 2008, č. j. 9 Azs 15/2008 - 108). NSS ve vztahu k projednávané věci uvedl, že uvedené povinnosti krajský soud nedostál,

neboť navržené listinné důkazy neprovedl, o jejich neprovedení nerozhodl a nezdůvodnil, proč nebyly důkazy provedeny. Toto procesní pochybení je přitom v projednávané věci zásadní, neboť uvedenými listinami zamýšlel stěžovatel v řízení o žalobě prokázat skutečnosti, které jsou azylově relevantní. Tyto listiny měly prokazovat tvrzenou perzekuci osob, které se zúčastnily protivládních demonstrací v roce 2008. Z rozsudku krajského soudu přitom nevyplývá, že by tyto konkrétní skutečnosti byly krajskému soudu známy z jiných důkazů, které provedl správní orgán ve správním řízení. Krajský soud odůvodněnost obavy z pronásledování zpochybňuje na základě toho, že státní orgány Arménie o stěžovatele po dané demonstraci nejevily zvýšený zájem. Tuto úvahu nicméně stěžovatel zpochybňuje tvrzením, že státní orgány o něj nejevily zvýšený zájem právě proto, že se před nimi skrýval. Za této situace bylo nanejvýš vhodné, aby krajský soud přihlédl k obecné praxi státních orgánů Arménie, byla-li informace o ní dostupná. A právě ze stěžovatelem navržených důkazů měla být dle jeho tvrzení tato informace zjištěna. NSS z uvedených důvodů napadený rozsudek zrušil, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, v němž je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

V novém řízení projednal krajský soud žalobu při jednání za přítomnosti tlumočníka jazyka arménského a provedl důkaz zprávami doloženými žalobcem k žalobě. Zástupci účastníků přednesli své závěrečné návrhy shodně jako v původním řízení, zástupce žalobce pak zdůraznil, že zvýrazněné pasáže žalobcem předložených zpráv vyvracejí učiněný závěr žalovaného.

V dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

Krajský soud v intencích pokynů NSS doplnil důkazní řízení o výše citované zprávy. Po provedeném dokazování ve smyslu § 77 odst. 2 s. ř. s., kdy soud jím provedené důkazy hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného, nezbylo krajskému soudu, než přehodnotit své dosavadní závěry. Krajský soud vzal při novém rozhodování do úvahy zejména to, že žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil dvě zprávy organizací Freedom House a Human Rights Watch z roku 2013 a 2014, a zde soud musí přisvědčit žalobci v tom, že se událostmi, popisovanými žalobcem, nezabývají. Naproti tomu obavu žalobce z pronásledování z důvodu účasti na demonstracích v roce 2008 na základě předložených zpráv nelze zcela vyloučit, stejně tak je žalobcem zpochybněna možnost domoci se ochrany svých práv u policejních orgánů, jakožto samotné zacházení ze strany policie se zadrženými osobami a jejich možnost se vůči takovému jednání účinně bránit, když krajský soud (jak naznačil NSS) nedisponuje žádnou relevantní informací o „obecné praxi státních orgánů Arménie“, aby ji mohl zhodnotit v rámci projednávaného řízení. Rozsah takového dokazování jde nad rámec soudního řízení a bude nezbytné, aby důkazní řízení v naznačeném okruhu problémů, bylo doplněno správním orgánem.

Krajskému soudu proto nezbylo, než v souladu s ust. § 78 odst. 1 a odst. 4 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. V něm se správní orgán podrobně seznámí s výše uvedenými zprávami předloženými žalobcem, případně doplní správní řízení o další relevantní zprávy k žalobě

namítaným skutečnostem a opětovně rozhodne o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, kterou podal dne 15. 5. 2014 v intencích pokynů Nejvyššího správního soudu, když krajský soud jsa vázán jeho právním názorem, se k jeho závěrům přiklonil. Dle § 78 odst. 5 s. ř. s. je v dalším řízení správní orgán vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ani jeho pověřený zástupce náklady řízení nežádali, stejně tak nepožadovali náklady řízení o kasační stížnosti, proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

V Hradci Králové dne 11. března 2016

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně